דער קענעדער אדלער

THE ISRAELITE — Canadian Jewish Weekly — 796 Main Street.

Vol. III. No. 27. Winnipeg, Thursday, August 22d. 1912.

ווינ׳פעג, דאנערשטאג, ט״ אלול, תרע״ב.

טהוט נאך דער ליפצין, סס׳ט זיך מיט שוועבעלעך.

מערי סילווערט, א אידישע יונגע מיידעל פון 608 מעגנס עוו. איז געווען אין טהעאטער און געזעהן מאדאם ליפּ־צין שפּילען „די יתומה״. זי איז געקו־מען אהיים און בעטראכט איהר לאגע וועלכע איז ניט ווייניגער אומגליקליך פון דער „יתומה״ און בעשלאסען צו נעהמען זיך דאס לעבען אויף דעם זעל־בען אופן. אויסגעקליבען זיך צו בעגעהן זעלבסטמארד האט זי דעם טאג פון איהר ברודערס חופה. ארום 12 אזייגער ביי נאכט האט זי צומישט א פּעקיל שוועבעלעך אין וואסער און אויסגע־טרונקען. דאן האט די מיסעס, וואו זי וואהנט דערהערט א שרעקליכעס קרעכצען און נאכדעם א ברעכעניש. שפּעטער א ווילע האט די מיסעס דערהערט ווי דאס מיידעל קריכט אי־בער דעם פלאר. די מיסעס איז גלייך ארויפגעלאפען און געוואלט געבען איהר א גלאז וואסער, זי האט אבער געפונען די טהיר פערשפּארט. זי האט אנגעקלאפּט, געפּעטען עפענען, אבער דאס מיידעל האט ניט געענטפערט. דאן האט אימיצער בעשלאסען צו צושטעלען א לייטער צום פענסטער און ווען מען איז אריין האט מען גע־טראפען די אונגליקליכע קאטשען זיך אין די גרעסטע שמערצען אויף׳ן בעט. מען האט גלייך טעלעפאנירט נאך דער פּאליציי און דאס מיידעל איז צוגעני־מען געווארען אין האספּיטאל וואו זי איז געשטארבען אין צוועלף שטונדען ארום. זי האט איבערגעלאזט א בריעף אין וועלכען זי ערקלעהרט אז די גאנ־צע משפּחה איז שולדיג אין איהר טויט, נור מעהר פאר אלעמען איהר יונגסטער ברודער.

קענעדא מוז זוכען נייע מארקעטס פאר איהר תבואה.

דאס איז די בעהויפּטונג פון האנ. קאולדער, מיניסטער פון פּובליק אר־בייט אין סאסקאטשעוואן, ווערענד זיין בעזוך אין וויניפּעג דיזע וואך. אויב דאס גערעטעניש פון די פעלדער זאל זיך ענדיגען אזוי גוט ווי מען האפט און עס איז ניטא קיין אורזאכע עס זאל זיין אנדערש, דאן וועט קענעדא קענען צו־שטעלען ענגלאנד די גאנצע תבואה וויפיעל זי דארף שוין דיזעס יאהר. און אויב דער סכום תבואה זאל זיך האל־טען אין איין פערגרעסערען ווי ביז יעצט איז ניט ווייט די צייט ווען קע־נעדא וועט זיין געצוואונגען צו זוכען נייע פלעצער אבצוזעצען איהרע פּרא־דוקטען.

הארוועסטערס קומען אין די טויזענדער.

ווי יעדען יאהר אין דיזער צייט קו־מען אהער אן מענשען אין די טויזענ־דער פון דער איסט און סאוט וועלכע ווערען באלד צושיקט אין אלע ווינק־לען פון דער וועסט וואו די אנפראגע אויף פארם ארבייטער איז גרויס. עס זעהט זיך אבער ניט ארויס אז עס זא־לען פעהלען דאס יאהר מענשען, ווייל די איסט האט דאס יאהר קיין גערעטע־ניש און ברויכט דערום קיין ארבייטער.

היסטארישע דאקומענטען פערמויערט אין ת״ת.

ווען די שפּעטערדיגע דורות וועלען אמאל צונעהמען די געביידע פון דער נייער תלמוד תורה וואס בויעט זיך יעצט וועלען זיי געפינען פאלגענדע דאקומענטען וועלכע וועט זיי געבען א בעגריף ווי עס האבען געלעבט און ווי אזוי זיינען געווען ארגאניזירט די אידען פון וויניפּעג צו דיזער צייט. 1) די גע־שיכטע פון דער אידישע געמיינדע אין וויניפּעג וועלכע איז געדרוקט געווען אין דעם „איד״, 2) א ליסט פון אלע מנדבים פאר דער תלמוד תורה, 3) א ליסט פון אלע דירעקטארען פון דער תלמוד תורה, 4) א ליסט פון אלע שוה־לען, סאסייעטיס און לאדזשען מיט קורצע בעשרייבונגען פון זייער גע־שיכטע, צוזעק און די נעמען פון די ערשטע צוויי אפיסערס, 5) א נומער „דער איד״, א נומער „דאס אידישע פאלק״, „טאגעבלאט״, „קענעדער אד־לער״, „דזשואיש טיימס״ (קאנווענשאן נומער), אידישע סירקולארס פון דער צייט, א אידישע פלעג, דער טשארטער פון תלמוד תורה און א ליסט פון אלע קינדער און מלמדים פון תלמוד תורה. דיזע אלע דאקומענטען זיינען פער־חתמ׳עט אין א צינק קעסטיל און פער־מויערט אין ווינקעל שטיין פון ת״ת.

קלארענס דאראו פריי.

בעת דער בעוואוסטער מעקנאמארא קייס איז געהאט ארעסטירט געווארען בערט פרענקלין פאר זיין פּרובען אונ־טערקויפען איינינגע דזשורי לייט. פרענ־קלין האט זיך מודה געווען, האט אבער געזאגט אז דאס האט איהם געהייסען טהאן דער בעריהמטער ארבייטער לא־יער קלארענס דאראו וועלכער איז באלד ארעסטירט געווארען.

פארינגען שבת איז אין לאס אנדזשע־לאס פארגעקומען דער טרייעל און עס האט זיך ארויסגעשטעלט אז דיזער ארבייטער פריינד איז געווען א קרבן פון זיינע פּרינציפּען און איבערגעבענ־הייט צו דער פרייהייטס בעוועגונג וואס עס האט זיך ניט געלוינט איינגע קא־פּיטאליסטישע דעמאגאגען און ה׳ ק. דאראו איז פריי געשפּראכען.

פּראפעסאר שליכטער וועט אנאלי־זירען אונזער וואסער.

די פּאבליק יוטיליטי קאמישאן האט איינגעלאדען דעם בעריהמטען וואסער עקספּערט פּראפעסאר שליכטער פון וויסקאנסין יוניווערזיטי צו אונטערזו־כען אלע קוואלען פון וואנען מיר בע־ציהען וואסער ווי אויך יענע קוועלען וועלכע ווערען רעקאמענדירט צו גע־ברויכען. ער וועט ארבייטען צוזאמען מיט איינינע בעריהמטע אינזשינירען און וועט דארפען צושטעלען זיין אויס־פיהרליכען רעפּארט פון וועלכען עס וועט אבהענגען דער בעשלוס פון דער שטאדט ווי צו לייזען די וואסער פראגע.

די אונגארישע רעגיערונג פּלאנעוועט אריינצוטראגען אין פּארלאמענט א ביל וועגען געבען שטים רעכטע צו פרויען.

נייע אונרוהען אין כינא.

אין כינא קומט ווידער אמאל פאר א בלוטיגע קריעג צווישען דער נארד און דער סאוט.

אנגעפאנגען האט זיך עס פון דעם וואס די סאוט איז ניט געווען צופריע־דען מיט יואן שיקיי׳ס רעגיערונג און האט געוואלט ארויפזעצען אויף דער פּרעזידענטען שטוהל דעם בעוואוסטען דאקטאר סאן יעט דזשין. יואן שיקיי האט זיך דערוואוסט דערפון און האט גע׳הרג׳עט איינינע אנפיהרער פון די־זער פערשווערונג. יעצט האט סאן יעט דזשין צונויפגענומען אן ארמעע פון 100 טויזענד מאן און געהט נעהמען ראכע פאר דעם פערגאסענעם בלוט.

טויזענדער פאמיליעס פערלאזען די שטעדט און זוכען שטיצע ביי די קאנ־סולאטען. אויך די פרעמדע זיינען ניט מעהר זיכער, עס איז אויך ניט זיכער מיט זיין לעבען יואן שיקא זעלבסט.

דער קענעדער עזות פנים

ערשיינט דעם 10טען סעפּטעמבער מיט דער מיטווירקונג פון י. רייז (משה נאדיר), י. אדלער (חוזק׳ס אייניקעל), מרדכי דאנציס (ר׳ מרדכי׳לע), ה. גא־דעלמאן, א. ל. בּאראן און אנדערע נו־יארקער הומאריסטען.

די אבטהיילונג פון מאנטרעאל וועט איבערגעבען ווערען צו מ. ל. האפּערין פון וויניפּעג נעהמען אנטהייל די ברידער פּראסאוו, א נארד ענדער, על דאטפּת, יענקעלע עזות פנים און שמשון דער גרויסער און מר. וויניק.

ערשטער אידישער ריעל עסטייט אפיס אין דער נארד ענד.

ווער עס האט הייזער אדער לאטס צו פערקויפען, אדער ווער עס וויל קויפען; ווער עס וויל בייטען לאטס פאר הייזער אדער פארמס, זאל זיך ווענדען צו

ב. ראבינסאן און זאהן

אין 1-2 292 סעלקירק עוועניו — פהאן סט. דזשאן 2445

נעמען אן הייזער צו פערענטען און רענטען. שבת געשלאסען, זונטאג אפען

רעזידענס 539 פּריטשארד עוועניו — פהאן סט. דזשאן 737

קאנטראקטארס און בילדערס.

אונזער נאמען איז אייך א גאראנטיע פאר רעאלע ביזנעס.

פייפערהענגערס אויפמערקזאם!

מיר האבען אויסגעקויפט א גרויסען, פּראכטפאלען סטאק פון 5,000 דאל. וואל פּייפּער פון די שעהנסטע און נייעסטע דיזיינס. דאס וואל פּייפּער פערקויפען מיר אצינד צו 50 פּראצענט ארונטער דעם דאלאר. קומט צו געהן און זעהט די דיזיינס, וועט איהר זיך איבערצייגען אז איהר קענט יעצט האבען א גרויסען בארגיין.

M. Donner & Co. 847½ Main Street

נ. סגל׳ס בעקעריי

איז דאס איינציגע פּלאץ, וואו ברויט, בולקע ווערט געבאקען ריין און זויבער. ברויט ווערט אויך דעליווערט צו הויז. טעלעפאנירט אב סט. דזשאן 1488 אדער קומט אין

510 סעלקירק עוועניו.

GLICKMAN BROS.

אגענטען פון זינגער מאשינען. גראמאפאנס, פּיאנאס, פּארטס א. ז. וו. צופריעדענהייט גאראנטירט.

396 פּריטשארד, פהאן סט. דזשאן 426

זעהט אטרופּיק׳ס אדוו. אויף פּיידזש 2.

בלוז נאך דריי טעג.

האט איהר צייט צו איינשפּארען 50 פּראצענט ווען איהר בעזוכט דעם ריעזיגען סייל אין דער

גרענד קלאדינג קאמפּאני

800 מיין סטריט.

אום אייך צו פערזיכערען אז דאס איז ניט קיין פייק סייל ווי אנדערע מאכען, איז דער בעסטער פאקט דערויף דאס אונזערע ווינדאוס וועלען זיין אפען און איהר וועט קענען בעטראכטען די ארטיקלען און זייער ביליגע פּרייז. אויסצושרייבען דא די פּרייזען איז אונמעגליך, ווייל מיר האבען טויזענדע בארגיינס וואס יעדער ארטיקעל וועט פערקויפט זיין צו 50 פּראצענט ארונטער פון דאלאר. געדענקט אז די „גרענד קלאדינג קאמפּאני״ אונטער׳ן יעצטיגען מענעדזשמענט, מאכט איהר ערשטען סייל, ווייל איבער׳ן שניידער סטרייק אין מאנטרעאל איז אונז ערשט איצט אנגעקומען אונזער געארדערטע וואארע פאר דער גאנצער צייט און אום צו מאכען רום מאכען מיר יעצט דעם ריעזיגען סייל. וואטשט אונזערע הענדבילס און אונזערע ווינדאוס.

The Grand Clothing Co. 800 Main St.

כץ און האפמאן, פּראפּרייעטארס

EST. 1879

ALLOWAY & CHAMPION

אויב איהר דענקט אהיים צו פאהרען.

עס מאכט ניט אויס מיט וועלכער שיף, מיר קענען אייך צופריעדענשטעלען. מיר זיינען אגענטען פאר די גרעסטע און בעסטע שנעל שיף קאמפּאניעס. אונזערע אידישע בעאמטע שטעלען זיך גערן צו אייער דיענסט צו געבען אייך אלע אויסקינפטע וועגען אייער רייזע. מיר האלטען שטענדיג אין אונזער קאסע א גרויסע סומע רוסישע, עסטרייכישע און פרעמדע געלדער און פערקויפען צו מעסיגע פּרייזען. געלד געשיקט אין אלע וועלט טהיילען.

אללאוועי און טשעמפּיאן — בענקערס און בראקערס

AC · 362 & 667 MAIN STREET · AC

די ביזי בי דזשולערי סטאר האט געמופט אין 658 מיין סט., פהאן גערי 3024 און מיין 3417, מאקס סטיימאן, פּראפּרייעטאר